

"בפרי הארץ"

"פרשת בזוקותי"

"אם בחוקותי תלכו"

ספר חרדים: (פרק ד) במסכת אבות אמר ודע לפני מי אתה עמל ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך לפני מי אתה עמל כיון אל התורה ומלאכתך כיון אל קיום המצות וכמאמר הכתוב **אם בחוקותי תלכו** שפירושו שתהיו עמלים בתורה ולא אמר אם בחקות תלכו אלא בחקותי כלומר שתשימו לב אל מי שהחוקים שלו וכן במעשה ואת מצותי תשמרו ועשיתם ועל זה נתרעם ית' ותופשי התורה לא ידעוני ר"ל דאין נותנין על לב לאדון יחיד הנותן התורה שלפניו הם עמלים וכיון שיעלה האדם על לבו לפני מי עומד ועובד מיד ירתע ויחרד חרדה גדולה לכך אמרו חז"ל כשיעמוד אדם להתפלל יהיה באימה ובפחד וכן בתחילת לימודו וגם בכל מצוה שיעשה צריך שיהיה זע וחרד בשומו על לב לפני מי הוא פועל **וכן אמר רשב"י** כל פקודא דלאו היא ברחימו ודחילו לאו פקודא היא שהיראה והאהבה בעת הלימוד והתפלה והמצות הוראה שנותן לב לפני מי הוא עומד ומשרת ובלא זה הוא דבר בטל וכמאן דליתיה דמי.

אמרי אמת ויקרא פרשת אמור: איתא במדרש (כח א) והבאתם את עומר ראשית קצירכם וכו' הה"ד (קהלת א ג) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש וכו' יכול אף בעמלה של תורה וכו' תחת השמש אין לו וכו', אדם מייגע עצמו בכל מיני דרכים והוא חושב ונדמה לו שאין לו כלום מזה אולם מהכל נעשה תורה, מתקרבים ע"ז, וזה נקרא עמלה של תורה, איתא (אבות ב טז) ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך והלא על מנת לקבל פרס הוא, אולם הכוונה שכל היגיעות לא נאבדין וכדאיתא (זוה"ק ח"ב קנ ב) ולית רעותא טבא דיתאביד, כתיב (ויקרא כג טו) שבע שבתות תמיימות תהיינה ואיתא בשפת אמת (תרמ"ב ד"ה ימי) שאפילו ימי המעשה שבשבעת השבועות הם בבחינת שבת, ימי העמל הם ג"כ שבת, זה נעשה עבודה אחת, כפי מה שמתייגעין בזמנים אלו כך זוכים שיתקיים אח"כ בשבועות מה שאיתא (תנדבא"ר ר"פ יח) אדם יושב ושונה הקדוש ברוך הוא יושב ושונה כנגדו.

שיעורי ר' שמואל: (מסכת סנהדרין דף צט:) עמל התורה אמר רב אליעזר כל אדם לעמל נברא וכו' הוי אומר לעמל תורה נברא, והיינו דאמר רבא כולהו גופי דרופתקי נינהו טוביה לדזכי דהוי דרופתקי דאורייתא. ובפירש"י ד"ה טובי' לדזכי וכו', כל הגופין נרתיקין הן לקבל ולהכניס דברים, אשריו למי שזכה ונעשה נרתיק לתורה, עכ"ל.

אחז"ל: אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה.... ואם לא תשמעו, להיות עמלים בתורה.... - הקדוש ברוך הוא מתאוה שיהיו עמלים בתורה, והיינו שבלי עמל חסר לו הכלי, ואם חסר לו הכלי לתורה הרי האדם הוא כלי לדברים אחרים, ושם כל ההיפך של ברכה ח"ו.

הענין של פסל לך: היינו שקודם היו מעצמם כלי מזוכך, אולם לאחר חטא העגל נשבר הכלי, והיו צריכים כבר ע"י יגיעה להתייגע ולחצוב את הלוחות, וכל מה שאדם חוצב ומתייגע קונה בו קנין נצח.

וכאו"א לפי מדרגתו: ביגיעה שלו כך הוא זוכה ל"ד' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה". - עבודת האדם היא להכין את הכלים לקבלת השפע. יגעת ומצאת, אומרים בשם הגר"א שאחרי היגיעה הוא בבחי' מציאה, והיינו שע"י היגיעה עושה את הכלי וממילא ד' יתן חכמה והוא בבחי' מציאה. [המעשה בנביא על אשה א' מבני הנביאים, שא"ל הנביא שתכין את הכלים, ואז ברכת ה' זורמת, אבל כשאזל הכלי נפסק השמן].

איתא בתנחומא: (פ' ויקהל) יהיב חכמתא לחכימין וכו', עיין שם כל המדרש, כמו החנווני תלוי איזה כלי יש לו, אם של שמן של שמן, ואם של נפט שופכים לו נפט. - וזהו ענין מדות, כי הזך במידות הוא הכלי, במדות רעות אין לו כלי. [ליקוט].

זהו הטעם: שאך בעבור עמלה של תורה זוכים לכל פרשת הברכות, כי ע"ז נעשה האדם ל"כלי מחזיק ברכה", ואם לאו הריהו נעשה כלי לכל פרשת התוכחה, כי כן היא מציאותו של אדם שהוא בבחי' "כלי", אם הוא זוכה הוא כלי לתורה ולכל הברכות האמורות בתורה, ואם לאו הוא כלי לתוכחה ח"ו, וכדמתבאר בסוגיין.

במשנת רבי אהרן להגר"א קוטלר: (מאמרים ושיחות מוסר ח"א ריש מאמר 'עמלה של תורה') כותב על יגיעה בתורה, שהגמרא במגילה (ו' ע"ב) כותבת שיש הבטחה מהקב"ה למי שמיגע בתורה שיזכה להבין אפילו יותר מכשרונותיו הטבעיים, ולפיכך "יגעת" ולא מצאתי אל תאמין". ולפיכך יגיעה בתורה נקרא 'מציאה', מפני שיגיעה בתורה מביא להבנה אפילו יותר מכשרונותיו.

סג

"מפרי הארץ"

הלכה

אורז זויים

א' האם מותר להסתפר בליל ל"ג בעומר?

תשובה: במקום הצורך אפשר להקל. (עיין סימן תצג')

ב' האם מותר לשמוע שירים בליל ל"ג בעומר?

תשובה: אסור ויש מקלים לכבוד רבי שמעון. (עיין סימן תצג')

חושן משפט

א' האם מותר לצלם כרטיסים לצורך שהות בציון?

תשובה: מותר, כי נותני הכרטיסים אינם בעלים על הציון. (עיין סימן שמח')

ב' האם מותר למכור כרטיס יותר מדמי קנייתו?

תשובה: לכאורה הוא דבר שאין לו קצבה ואין בה הונאה. (עיין סימן רכז')

אבן העזר

א' האם מותר לחתן להסתפר לכבוד האופרוף בימי הספירה?

תשובה: מותר. (עיין דגול מרבבה תצג')

ב' האם מותר לעשות חתונות בליל ל"ג בעומר?

תשובה: בני אשכנז במקום הדחק ובני ספרד לא. (עיין סימן תצג')

יורה דעה

א' האם מותר לעקור עץ לצורך בניה?

תשובה: מותר ע"י גוי. (עיין סימן רטז')

ב' האם צריך להטביל משחיז סכינים?

תשובה: לא. (עיין סימן קכ')

ספירת הוד שבהוד בל"ג בעומר

משנה שכיר: בעזה"י ל"ג בעומר תרע"ו לפ"ק. ראיתי בספר אמרי נועם למרן מדזיקוב בדברי בן המחבר ז"ל [בסוף ח"ג] שכתב רמז על מה שפסקה המיתה מתלמידי ר"ע ביום ל"ג, מפני ש "שלשה שלשים יום" עולה כמנין "בלע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים" [ישעיה כה, ח], עיין שם שיום זה מסוגל לדחות רע שנקרא מיתה ולהשפיע חיים וחסד. ועפ"ז אמרתי דאפשר מפני זה סוד הספירה היום הוא הוד שבהוד, כיון דיש בו הארה מעולם התיקון, אשר על זמן זה נאמר קרא הנ"ל, ומבואר בפסחים [ג], ב' דעולם הבא כולו הטוב והמטיב, ועל כן סוד הספירה הוא הוד שבהוד שהוא כולו טוב ומלא הודאות וא"ש. והשי"ת יהיה בעזרי לזכות לזה בב"א.

בני יששכר: עפ"י מה שכתבתי לעיל [אות א'] אור הגנוז שגנוז הקדוש ברוך הוא הנה הוא נגנז בתורה, ואותו האור נקרא טוב כמו"ש וירא אלקים א"ת האו"ר (בגימטריא תרי"ג, וג"כ בגימטריא בתור"ה) כי טוב, על כן טו"ב ימים קודם ליום נתינת התורה מתחיל להתנוצץ אור מן התורה, וזה שיש רמז בדברי נעים זמירות ג"ל עיני (היינו ביום ג"ל לעומר, אז) ואביטה נפלאות מתורתך [תהלים קיט יח], נ"ל באפשר.

"מפרי הארץ" סיבונים המשך שט"ז – עי"ז

בעניין: צידה האסורה והמותרת בשבת ודין קשירה ועניבה בשבת.

א: האם מותר מהתורה ומדרבנן להרוג פרעוש שצריך לו פרעוש בשביל שלא תעקצנו, כנה סתם כנה שעל בגדו שעל ראשו ושעל בשרו?

תשובה: פרעוש שצריך לו אסור מהתורה ושלא יעקצנו מדרבנן כנה סתם מותר בין כשהיא על בשרו או בגדיו בדרך מקרה אך כשמפלה בגדיו אסור וכשמפלה ראשו מותר.

ב: מינים ששרצו במחובר או הנולדים מהעיפוש וגללים האם בכוחם לפרות ולרבות?

תשובה: מהמחובר כן ומהעיפוש לא (בה"ל ד"ה להרגה)

ג: עופות חדשים שלא הורגלו כלל בביתו האם מותר להכניסם מהבית לכלוב מבחוץ לבית גדול ומבחוץ לבית קטן ומה למעשה במקום הפסד?

תשובה: אסור בכל גוונא ואם הבית גדול אפשר דלא גזרו על פתיחת הדלת וסגירתו ואם יצאו מהבית וחושש משום הפסד מותר על ידי גוי אם הבית גדול. (סק' נח' וס' ובה"ל ד"ה והלך לו)

ד: האם מותר או אסור מהתורה או מדרבנן קשר העשוי לעולם והוא מעשה אומן לעולם ואינו מעשה אומן מעשה אומן ליום אחד ליום אחד ואינו מעשה אומן לז' ימים ואינו מעשה אומן דרך הקשר להיות לעולם והוא קושרו על מנת להתיר מיד?

תשובה: לעולם ומעשה אומן אסור מהתורה לעולם ולא מעשה אומן לרש"י אסור מהתורה ולרמב"ם מדרבנן ומעשה אומן ליום אחד לרש"י מותר לרמב"ם אסור מדרבנן ואינו מעשה אומן ליום אחד מותר ולז' ימים מחלוקת ויש להחמיר ועשוי לעולם אסור גם על מנת להתיר מיד.

ה: מה הדין קשר לזמן מועט ונמלך להניחו לעולם?

תשובה: צ"ע אם הוא קשר של קיימא ואסור מדאורייתא או מדרבנן. (שש"כ פרק טו' הערה קצד')

ו: מה הדין קשר על גבי קשר, קשר יחיד בראש החוט ומדוע?

תשובה: אסור אפילו אם דעתו להתירו באותו יום ויש לחוש שהוא מעשה אומן. (סק' כג')

ז: מה הדין ב' עניבות זה ע"ג זה ועניבה ע"ג קשר לזמן מועט ולזמן מרובה?

תשובה: ב' עניבות מותר עניבה על קשר לזמן מועט מותר לזמן מרובה מחלוקת ויש להחמיר. (סק' כט')

ח: חוט להידוק הבגד (מצוי בכובעי מעילים ובגדי ילדים וכיו"ב) שנשמט מין הבגד האם מותר להחזירו שהנקב רחב וכשהנקב צר?

תשובה: רחב מותר בלי קשירה צר אסור. (סב' סק' יח' – כ')

ט: מתיר האם דווקא ע"מ לקשור אחר כך או לא?

תשובה: לרא"ש פטור אבל אסור ולהרבה ראשונים חייב. (בה"ל ד"ה דינו)

י: קשר העשוי לזמן באיזה אופן יש להתיר להתירו תפירה שאינה של קיימא מה דינה?

תשובה: אם מותר לקושרו מותר להתירו (סק' ז') ותפירה אסור ויש מתירים באינה של קיימא ואין להתיר בפני עם הארץ. (ס"ג)

רח' הר' קוק 1 ב"ב 0533107467

mprihaaretz@gmail.com

"מפרי הארץ"

"מבית הוועד"

הרב אהרון דוד שטיינהרט שליט"א

מי שידוע שלא יוכל לספור יום אחד

יש לעיין במי שידוע שיהיה לו ניתוח בהרדמה ולא יוכל לספור יום אחד, האם יתחיל לספור בברכה או לא דלכאורה הרי לשיטת בעל ההלכות גדולות אם יום אחד לא סופר, אין זה ספירת העומר.

אך הנה בביאור הלכה כ' על מה שכתב בשולחן ערוך דאם ספק אם ספר ימשיך לספור.

וכתב הביאור הלכה בשם רי"צ גיאות דלכאורה אין זה תמימות.

וכתב ב' סיבות שיוכל לספור:

(א) שלגבי שבועות הוי תמימות.

(ב) שיאמר אתמול היה כך וכך.

וכתב הביאור הלכה שאליהו רבה העתיק כן אך שאר האחרונים לא כתבו כן.

ולפי זה הכא נמי בנידון דידן יש לומר דיתחיל לספור ויסמוך על השיטות שכל יום מצווה בפני עצמה, וגם אולי בסוף לא יהיה לו ניתוח ובצירוף שיאמר שאתמול היה כך וכך וגם אין זה שבוע שלם וממילא יש לומר דיוכל להתחיל לספור בברכה.

אך עדיף אם יוכל שישמע ברכה מאחר.

ולכאורה יש ראייה מהא דנשים שכתב המגן אברהם שלא יברכו שמה יטעו, וחזינן דאין כדאי שיתחילו לספור, אך יש לומר דרק נשים דאין הם חייבות מדינא, רק ממנהג לכן אומרים כן, מה שאין כן באנשים שחייבים מדינא יש לומר דלא אמרינן כן.